

IZVEŠTAJ O RADU VIKTIMOLOŠKOG DRUŠTVA SRBIJE U PERIODU 10. 2001. - 12. 2002. GODINE

U prethodnom periodu Viktimološko društvo Srbije je nastavilo da sledi svoju programsku orijentaciju utvrđenu Statutom i započetu u toku prve četiri godine njegovog postojanja. Plan koji je bio zacrtan u programu usvojenom na prethodnoj godišnjoj Skupštini je ostvaren i on se odvijao u okviru sledećih grupa aktivnosti:

- izdavačka delatnost;
- istraživanje;
- predlog izmena zakona koji se tiču žrtava kriminaliteta i zalaganje za njihovo usvajanje;
- monitoring položaja žrtve u krivičnom postupku i zalaganje za poboljšanje položaja žrtve u praksi;
- podizanje svesti javnosti i stručnjaka o nasilju nad ženama;
- razvijanje službi za pomoć žrtvama kriminaliteta;
- aktivnosti usmerene na doprinos istini i pomirenju u Srbiji i regionu;
- organizovanje tribina, okruglih stolova, seminara, konferencija i sl;
- razvijanje saradnje sa vladinim i nevladinim organizacijama u zemlji i međunarodne saradnje.

U periodu između dve skupštine, Viktimološko društvo Srbije sprovelo je prvo istraživanje rasprostranjenosti nasilja u porodici na teritoriji Republike Srbije i malo probno istraživanje nasilja nad ženama u okviru Međunarodnog istraživanja nasilja nad ženama, koje koordiniraju instituti UN.

Izdavačka delatnost u ovom periodu obuhvatila je pre svega nastavak izdavanja časopisa Temida, a zatim i objavljivanje knjiga koje doprinose razvoju viktimologije u našoj zemlji. U toku 2002. godine do sada su objavljena 3 broja časopisa i četvrti je u štampi. Teme prva tri broja bile su: Trgovina ljudskim bićima, Podrška i pomoć žrtvama i Nasilje, dok je tema četvrtog broja Istina i pomirenje. Objavljena je knjiga Porodično nasilje u Srbiji u kojoj su izloženi rezultati istraživanja nasilja u porodici.

Takođe, nastavljen je rad na lobiranju za celovite izmene zakona koji se tiču nasilja u porodici, seksualnih delikata i trgovine ljudskim bićima (krivičnih dela kod kojih je problem zaštite žrtava najizraženiji). U ovom periodu, radna grupa VDS u sastavu Dr Nataša Mrvić-Petrović, Dr Vesna Nikolić-Ristanović, dr Milan Škulić i mr Sanja Čopić izradila je predlog Novog modela zakona u vezi sa trgovinom ljudima. Takođe, radna grupa u sastavu dr Nataša Mrvić-Petrović, dr Vesna Nikolić-Ristanović i Dragana Pavlović, gradski sudija za prekršaje, izradila je predlog novih odredaba Zakona o prekršajima (magistratima) Srbije i Zakona i javnom redu i miru koje se odnose na nasilje u porodici. U cilju efikasnijeg zalaganja za usvajanje navedenih predloga, uspostavljena je saradnja sa Saveznim ministarstvom pravde, Ministarstvom za socijalna pitanja RS i sa poslaničkim klubom SDP.

Viktimološko društvo je i u prethodnom periodu kao i ranije nastavilo sa monitoringom položaja žena žrtava u krivičnom postupku. U realizaciji ove aktivnosti ostvarena je uspešna saradnja sa više nevladinih organizacija u Beogradu i Srbiji, kao i sa sudovima, tužilaštvima i sl. Pored toga, inicirale smo kampanju Amnestija za žrtve - dokle robija na robiju, koja ima za cilj pomilovanje žena žrtava nasilja koje su osuđene zbog ubistva nasilnika.

Takođe, na najrazličitije načine rađeno je na daljem podizanju svesti javnosti i stručnjaka o nasilju u porodici i o trgovini ljudima. Naši članovi-članice imali su veliki broj nastupa u medijima i to posebno u vezi sa rezultatima istraživanja i predloga zakona. Organizovana je kampanja Nasilje u porodici nije privatna

stvar, čime smo se na veoma efektan način uključili u akciju 16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama. U sklopu ove akcije napravljena je veća količina postera, brošura, razglednica i drugog materijala. Organizovane su ulične manifestacije u Beogradu, Zaječaru i Užicu.

Jedna od najznačajnijih aktivnosti u ovom periodu jeste svakako intenziviranje rada na razvijanju prve službe za podršku žrtvama kriminaliteta, po ugledu na slične službe u svetu koje daju informacije, i pružaju emocionalnu podršku i pomoć žrtvama u kontaktima sa institucijama. U martu mesecu ove godine, 4 naše članice su bile u Londonu gde je VS National Office for England, Wales and Northern Ireland organizovala trening za buduće koordinate ove službe kod nas. Takođe, članice grupe koja radi na osnivanju službe za podršku žrtvama prisustvovala su i godišnjoj konferenciji Evropskog foruma službi za pomoć žrtvama u Pragu, gde su se upoznale i sa radom sličnih službi u istočnoj Evropi. Osim toga, tokom 2001-2002 godine naša članica Sanja Milivojević je kao stipendista COLPI-a nekoliko meseci radila u službi za pomoć žrtvama u Njujorku Safe Horizon. Nakon povratka u zemlju, organizovale smo radionicu na kojoj smo razmenile iskustva i prenele naučeno na još 3 članice tako da trenutno imamo 8 osoba koje su osposobljene za buduće aktivnosti u vezi službe. U toku je rad na pravljenju baze podataka, web site-a i na uspostavljanju saradnje sa relevantnim institucijama i nevladinim organizacijama.

Druga važna aktivnost na kojoj smo počeli rad u ovom periodu jeste aktivno uključivanje VDS u procese koji treba da dovedu do istine i pomirenja u Srbiji i regionu. Aktivnost na ovom planu započeta je veoma uspešnom međunarodnom konferencijom Koji model istine i pomirenja odgovara bivšoj Jugoslaviji, koji smo organizovali zajedno sa Fridrich Ebert Stiftung. Konferencija je imala za osnovni cilj razmenu iskustava i postavljanje osnove za širu javnu raspravu u vezi modela istine i pomirenja koji odgovara bivšoj Jugoslaviji, i oba cilja su u potpunosti ispunjena.

U prethodnom periodu ostvarili smo mnogo življu aktivnost nego do sada u pogledu organizovanja okruglih stolova, promocija i seminara. Organizovali smo: 6 seminara o nasilju u porodici u različitim gradovima u Srbiji, 4 okrugla stola i jedan seminar (u saradnji sa OEBS-om, za potrebe obuke Republičkog tima za borbu protiv trgovine ljudima) o trgovini ljudima, promociju knjige Porodično nasilje u Srbiji i promociju aktivnosti VDS u okviru Festivala obrazovanja odraslih, 3 predavanja u saradnji sa Institutom za kriminološka i sociološka istraživanja (predavanje S.Milivojević o 11 Septembru, predavanje Ruth Jamieson iz Engleske o Transnacionalnom organizovanom kriminalitetu i predavanje Matiasa Helmana o haškom tribunalu).

Nastojali smo na razne načine da stimulišemo uključivanje mladih u aktivnosti VDS i njihovo animiranje za probleme žrtava kriminaliteta (npr. obuka i uključivanje mladih u istraživanja VDS i rad na monitoringu sudskih procesa, pozivanje na seminare, animiranje za volonterski rad i sl.)

U prethodnom periodu, kao i ranije, VDS se finansiralo od članarina, pretplate na časopis i od donacija. Rad VDS u proteklom periodu pomogli su Fond za otvoreno društvo, Fridrich Ebert Stiftung, ABA CEELI, EU, Ministarstvo za nauku i tehnologije Srbije, UNHCHR, British Council, Freedom House i OSCE.

U Beogradu

25.11.2002.

Dr Vesna Nikolić-Ristanović

predsednica VDS